

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření města

Financial Management of the Town

Student: Libuše Dvořáková

Vedoucí bakalářské práce: Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Libuše Dvořáková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Hospodaření města**
Financial Management of the Town

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Pravidla hospodaření obcí
 3. Analýza hospodaření města
 4. Zhodnocení vývoje hospodaření města v letech 2005-2010
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HALÁSKOVÁ, M.; KOVÁŘ, J. *Veřejná ekonomika a veřejná správa*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2004. 194 s. ISBN 80-248-0587-1.
PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008*. 1. vyd. Rožďalovice: REVOS-L, 2008. 291 s. ISBN 978-80-903160-7-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing.Bc. Jirí Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 11.05.2011

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Poděkování:

Chtěla bych na tomto místě poděkovat mému vedoucímu bakalářské práce Ing.Bc. Jiřímu Bečicovi, Ph.D. za odbornou pomoc a vedení při psaní této bakalářské práce.

V Ostravě dne 10.5.2011

Libuše Dvořáková

Prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh vypracovala samostatně.
Přílohu č. 1 danou k dispozici jsem samostatně doplnila.

Dne 10. května 2011

.....

Libuše Dvořáková

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ OBCÍ	3
2.1	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA V ČR	3
2.2	ZÁKLADNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY	5
2.3	DRUHY OBCÍ A JEJICH PŮSOBNOST	6
2.4	ORGÁNY OBCÍ	9
2.5	ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ OBCÍ	13
2.5.1	FUNKCE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ	14
2.5.2	ROZPOČTOVÉ ZÁSADY	14
2.5.3	ROZPOČTOVÁ SKLADBA	15
2.5.4	ROZPOČTOVÝ PROCES	17
2.5.5	FINANČNÍ KONTROLA	17
3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA	19
3.1	HISTORIE MĚSTA	19
3.2	SOUČASNOST MĚSTA	21
3.2.1	ORGANIZACE A SPOLKY PŮSOBÍCÍ VE MĚSTĚ	22
3.2.2	VÝZNAMNÉ PODNIKY SÍDLÍCÍ VE MĚSTĚ	23
3.3	SPRÁVA MĚSTA	24
3.4	ROZPOČET MĚSTA BRUNTÁL	26
3.5	PLÁNOVANÝ ROZPOČTOVÝ VÝHLED	28
3.6	DLUHOVÁ SLUŽBA MĚSTA BRUNTÁL	30
4	ZHODNOCENÍ VÝVOJE HOSPODAŘENÍ MĚSTA V LETECH 2005 – 2010	33
4.1	VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ	33
4.2	VÝVOJ NEDAŇOVÝCH PŘÍJMŮ	35
4.3	VÝVOJ KAPITÁLOVÝCH PŘÍJMŮ	37
4.4	VÝVOJ DOTACÍ	38
4.5	VÝVOJ BĚŽNÝCH VÝDAJŮ	39
4.6	VÝVOJ KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ	41

4.7	FINANCOVÁNÍ	42
5	ZÁVĚR	44
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	46
	SEZNAM ZKRATEK	48
	SEZNAM PŘÍLOH	50

1 ÚVOD

Z historického hlediska se vývoj územní samosprávy v České republice datuje již od roku 1918, kdy při vzniku ČSR byla převzata struktura územní samosprávy z Rakouska – Uherska. V průběhu 20. století proběhlo několik dílčích změn ve vývoji územní samosprávy a další významnou změnou, která proběhla v roce 1993, bylo přijetí Ústavy ČR, kdy se poprvé obce staly základním územním samosprávným celkem.

Obec je dle zákona č. 128/2000 Sb., charakterizována jako veřejnoprávní korporace, která se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních územích, má vlastní majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Pro správné fungování každé obce v České republice je nutné, aby obec hospodařila dle svého každoročně schváleného rozpočtu a dodržela tak zákon č. 218/2000 Sb..

Rozpočet by měl být dlouhodobě vyrovnaný a měl by reflektovat potřeby obce a skutečný stav dané obce. V této bakalářské práci bude věnovaná pozornost zkoumání hospodaření města Bruntál. Město Bruntál je jedno z nejstarších měst v České republice, které bylo založeno v roce 1213 jako město vhodné pro těžbu drahých kovů a pro svoje strategické místo i jako město vhodné pro obchodování s okolními městy. Město Bruntál je město s přenesenou působností a nachází se v Moravskoslezském kraji a spadá do okresu Bruntál a v roce 2009 zde žilo 17 264 obyvatel.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zaměřuje na územní samosprávné celky, druhy obcí, jejich orgány a rozpočtové hospodaření. V praktické části je představeno město Bruntál, jeho orgány, vývoj hospodaření v letech 2005-2010, ukazatel dluhové služby a také zhodnocení vývoje hospodaření dle výdajových a příjmových položek rozpočtové skladby.

Cílem bakalářské práce je ekonomicky zhodnotit vývoj hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010, analyzovat hospodaření dle druhového třídění

rozpočtové skladby a představit možný vývoj rozpočtu města Bruntál v letech 2011 až 2013.

K dopracování se ke stanovenému cíli byly analyzovány dostupné údaje a byl zpracován rozbor rozpočtu města Bruntál. Pro zjištění údajů v jednotlivých letech je využita syntéza a komparace rozpočtu v jednotlivých časových řadách a shrnutí hospodaření v jednotlivých letech.

2 PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Samospráva umožňuje nejnázne realizovat právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí jako jedno z nejdůležitějších demokratických principů.[3]

2.1 Územní samospráva v ČR

V České republice (ČR) má územní samospráva velice bohatou historii. Při obnovování územní samosprávy začátkem 90. let 20. století se v mnohém vycházelo ze zkušeností fungování územní samosprávy v první polovině 20. století. Územní samospráva vznikala buďto přirozeně (důsledek přirozeného osídlení) a nebo uměle (rozhodnutím v minulosti, většinou dohodou mezi panovníkem a městy). Stejným způsobem vznikala územní samospráva i na našem území. K výraznému posílení významu a postavení územní samosprávy došlo v druhé polovině 19. století. Se vznikem ČSR v r. 1918 se převzala struktura územní samosprávy z Rakouska - Uherska. Územní samospráva se v samostatné ČSR budovala na principu nezávislosti na orgánech státní správy a postupnými zákonnými úpravami došlo ke sjednocení typů územní samosprávy do tří stupňů (obec nebo město, okres, země jako vyšší úroveň územní samosprávy). K významné změně v historii územní samosprávy v ČSR došlo v letech 1945 - 1948. V roce 1945 byly obce a okresy jako články územní samosprávy nahrazeny místními, okresními a krajskými národními výbory, které měly samosprávné postavení. Až do r. 1949 zároveň existovalo zemské zřízení. V r. 1949 bylo zrušeno zemské řízení a následně fakticky zrušeno samosprávné postavení národních výborů znárodněním jejich majetku k 31.12.1949 a včleněním jejich rozpočtů do státního rozpočtu. Podle ústavy z roku 1948 se národní výbory staly orgány státní správy a moci. Tato situace trvala 40 let. K obnovení samosprávy u nás došlo a v roce 1990 přijetím Ústavy ČR a zákona o obcích.[3]

Do Ústavy ČR byla mj. zahrnuta jako hlava sedmá pasáž o územní samosprávě, která popisuje územní samosprávné celky jako územní společenství

občanů, kteří mají právo na samosprávu, vymezuje tyto celky jako obce (základní územní samosprávné celky) a kraje (vyšší územní samosprávné celky), stanoví, že územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a které hospodaří podle vlastního rozpočtu, určuje, že územní samosprávné celky jsou spravovány zastupitelstvy volenými v obecných, rovných, přímých a tajných volbách na čtyřleté období. Dále stanoví, že vyšší územní samosprávný celek může vzniknout (a zaniknout) jen ústavním zákonem.

Obce a kraje jsou samostatným právnickým a ekonomickým subjektem, právníkou osobou, resp. veřejnoprávní korporací. V ČR legislativa, zejména zákonem o obcích, zákonem o krajích, zákonem o hlavním městě Praze, zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a dalšími zákony upravuje:

- vznik a postavení územní samosprávy, jejích struktur (např. v ČR obec jako základní územní samosprávný celek – ZÚSC a kraj jako vyšší územní samosprávný celek – VÚCS a specifické postavení hlavního města¹),
- rámcově organizační a vnitřní členění samosprávních orgánů,
- vymezuje samostatnou a přenesenou působnost územní samosprávy, vymezuje samostatnost územní samosprávy v rozhodování i odpovědnost územní samosprávy za důsledky svých rozhodnutí,
- vymezuje vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou, kompetence jednotlivých článků veřejné správy, včetně kompetencí při zabezpečování veřejných statků,
- upravuje ekonomické předpoklady fungování územní samosprávy.

Aby mohla územní samospráva úspěšně fungovat a plnit své funkce je nutné jí vytvořit potřebné předpoklady. Mezi první předpoklad patří legislativní předpoklad – tzn. schválit potřebné zákony, které umožňují územní samosprávě vykonávat všechny její funkce. Druhým předpokladem je ekonomický předpoklad, který umožňuje hospodařit s určitou finanční autonomií.

¹ Zákon č. 128/2000 Sb. , o obcích (obecní zařízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi hlavní ekonomické předpoklady fungování jednotlivých stupňů územní samosprávy jsou:

- vlastnictví majetku, právo s ním hospodařit v souladu s vlastnickým právem, které je nejdůležitějším věcným právem. (v ČR na začátku 90. let se musel vrátit obcím alespoň část majetku, který jim byl v roce 1949 znárodněn). Tento ekonomický předpoklad bylo nutné splnit pro zřízení krajů jako vyšších územních samosprávných celků od 1.1.2001. Tímto územní samospráva dostala majetek do vlastnictví z vlastnictví ČR bezúplatně;
- možnost získat vlastní finanční prostředky, vlastní příjmy např. z pronájmu nebo prodeje majetku, jejichž výši může územní samospráva alespoň z části ovlivňovat a může rozhodovat o jejich použití (v ČR obecní zastupitelstvo rozhoduje o možném prodeji nemovitostí). Územní samospráva může samostatně rozhodovat především o nedaňových příjmech;
- sestavování vlastního rozpočtu (oddělené hospodaření od státního rozpočtu).

2.2 Základní územní samosprávné celky

Dle Ústavy ČR (ústavní zákon 1/1993 hlava VII čl. 99) je obec základní jednotkou územní samosprávy. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální území) a také které má právo na samosprávu zakotvené v ústavě. Ve většině zemí s demokratickou vládou má obec postavení územního samosprávného společenství, nestátního subjektu.

Z hlediska práva je obec vymezena třemi základními znaky:

- území,
- občané ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce (města),
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce), tzn. působnost.

Občané se mohou podílet na řízení obce a to dvěma způsoby:

- nepřímo (prostřednictvím volených zástupců) – v ČR zvolených do zastupitelstva obce, a to ve veřejných komunálních volbách vyhlášených prezidentem republiky podle volebního zákona,
- přímo – např. dobrovolnou prací v různých komisích, nebo aktivní účastí na veřejných schůzích obce. Na těchto schůzích se mohou vyjadřovat k různým otázkám rozvoje obce v místním referendu.

2.3 Druhy obcí a jejich působnost

V práci vytvořené ČSÚ pod názvem Malý lexikon Obcí ČR² bylo evidováno k 1.1.2010 6249 obcí. Zákona č. 128/2000 Sb. dělí základní druhy obcí:

- **obce**, které nejsou městy,
- **města dle počtu obyvatel** (dle pozdějšího předpisu zákona č. 128/2000 Sb. je obec považována za město v případě, že má více jak 3000 obyvatel),
- **obce s pověřenými obecními úřady** (v současné době celkem 388),
- **obce s rozšířenou působností** (v současné době celkem 205), které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím,
- **statutární města** – tj. Kladno, Mladá Boleslav, Plzeň, České Budějovice, Karlovy Vary, Teplice, Most, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov a Karviná, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Praha, Přerov, která mohou území města pomocí obecně závaznou vyhláškou rozčlenit na městské obvody a nebo městské části. Statutární města mají zároveň postavení pověřených obecních úřadů. Většina statutárních měst je v současné době sídlem krajských úřadů,
- **hlavní město Praha** členěné na městské části.

Působnost obecně vyjadřuje okruh záležitostí, v nichž je nějakému konkrétnímu orgánu veřejné správy platným právním řádem umožněno autoritativně - mocensky

² Informace dostupná na www.czso.cz URL: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/1302-09> [online 5.3.2011]

rozhodovat, tedy vytvářet a prosazovat svou vůli.³ Existují dva druhy působností obce samostatná působnost a přenesená působnost.

Samosprávní funkce v ČR tzv. samostatná působnost obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci. Obec jako územní společenství disponuje právem na samosprávu, právo samostatně rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy. V ČR vykonává obec veřejnou správu a samosprávu v samostatné působnosti, tzn. volené zastupitelstvo obce, které svým rozhodnutím svěřuje vlastní realizaci výkonným orgánům na obecním úřadu. Spadá zde i zabezpečování dalších druhů lokálních veřejných statků. Do samostatné působnosti obce ze zákona můžeme zařadit např. hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet obce, peněžní fondy obce, místní referendum, obecní policii, program rozvoje územního obvodu obce atd. [6]

Na základě zvláštních zákonů dále do samostatné působnosti obce patří:

- místní poplatky,
- zřizování jednotky dobrovolných hasičů,
- zajišťování obce na mimořádné události (záchranné a likvidační práce spojené s ochranou obyvatelstva),
- zřizování a správa předškolních zařízení (základní školy, základní umělecké školy),
- zřizování zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví,
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.[6]

Obecně obce v rámci samostatné působnosti zajišťují různé druhy veřejných statků pro své občany, které mají především lokální charakter a slouží k uspokojování potřeb občanů žijících na území obce. V samostatné působnosti obce je i rozhodování o způsobu zabezpečování veřejných statků prostřednictvím organizací, u kterých je zřizovatelem, popř. ve spolupráci se sousedními obcemi, s krajem, ale i prostřednictvím veřejných zakázek, a o způsobu financování nákladu souvisejících se zabezpečováním veřejných statků, o hospodaření s finančními

³ Informace zveřejněna <http://spravni2.juristic.cz/154292/clanek/spravni2> [online 20.3.2011]

prostředky v rámci svého rozpočtu s maximální hospodárností. Nedílnou součástí všech činností obce je i kontrola, včetně finanční kontroly. V této působnosti však obec rozhoduje i o směrech dalšího sociálně ekonomického rozvoje obce vytvářením podmínek pro podnikání, pro vytváření dalších pracovních míst.[3]

Přenesená působnost - „vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a v některých oblastech od roku 2001 krajskými úřady. Obecní úřad vykonává v přenesené působnosti státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích. V rámci přenesené působnosti obce zajišťují úkoly z oblasti částečně decentralizované veřejné správy jako čistý veřejný statek, ale zároveň zabezpečují i další veřejné statky nejen pro občany své obce, ale i obcí sousedních tzn. jde o veřejné statky nejen pro občany své obce, ale i obcí sousedních, tzn. jde o veřejné statky nadlokálního významu“.[3]

V rámci výkonu přenesené působnosti se u obcí převážně jedná o tyto činnosti:

- vydávání nařízení obce;
- rozhodování o místních a účelových komunikacích;
- projednávání přestupků;
- spravování drobných toků;
- jsou povodňovým orgánem;
- jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší atd.

Rozsah přenesené působnosti je v ČR u obcí různý, u většiny obcí jde alespoň o zajištění evidence občanů, vedení matriky. „Přenesenou působnost vykonává obec ve správním obvodu obce. Vykonává ji obecní úřad, např. vedení evidence obyvatel – matrika, resp. v rozsahu pověřeného obecního úřadu, např. vydávání stavebního povolení, regulace a výkon práva v oblasti životního prostředí, v oblastí veřejné dopravy apod., nebo v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností, např. vydávání občanských průkazů, živnostenských oprávnění, vydávání cestovních pasů.

2.4 Orgány obcí

V ČR se orgány obce řídí zákonem č. 128/2000 o obcích. „Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města.“⁴

Zastupitelstvo obce - jedná se o volený orgán obce, ve městě plní jeho funkci zastupitelstvo města, v městské části města zastupitelstvo městské části, v Praze zastupitelstvo hlavního města Prahy. Počet členů obecního zastupitelstva vychází z počtu obyvatel v obci a velikosti územního obvodu obce viz tabulka č. 2.5.1.

Tabulka č. 2.5.1. Počet členů obecního zastupitelstva v obcích dle počtu obyvatel

počet obyvatel	počet volených zastupitelů
méně než 500	5 až 15 členů
501 - 3 000	7 až 15 členů
3001 - 10 000	11 až 25 členů
10 001 - 50 000	15 až 35 členů
50 001 - 150 000	24 až 45 členů
150 001 a více	35 až 55 členů

Zdroj: [4, 87s.]

Zastupitelstvo obce má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Rozhoduje ve všech samosprávných záležitostech, výjimku tvoří případy, kdy rozhodovací právo spadá do pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územního samosprávného celku.

Členy zastupitelstva obce jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci, popřípadě i nezávislí členové. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu čtyřletého volebního období a schází se minimálně čtyřikrát ročně. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem.

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti schvaluje a rozhoduje např.:

- program rozvoje územního plánu obce, rozpočet obce a závěrečný účet obce za uplynulé rozpočtové období (tj. kalendářní rok), schvaluje rozpočtový výhled (prognózu);
- rozpočtová opatření;
- výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu, musí však respektovat příslušné předpisy;
- výši odměn starosty a členů zastupitelstva podle přílohy k zákonu o státním rozpočtu (SR) na příslušný rok;
- poskytnutí půjčky, smlouvy o poskytnutí dotace, emisi komunálních obligací;
- udělení čestného občanství a cen obce, obecně závazné vyhlášky v rámci samostatné působnosti.

V pravomoci zastupitelstva obce je rozhodovat i o majetkových záležitostech např.: při nabytí a převodu nemovitostí, převodů bytů a nebytových prostor, zastavení movitých věcí a práv atd. V přenesené působnosti obec schvaluje územně plánovací dokumentaci. Rozhodne-li zastupitelstvo obce o nemovitostech, musí své záměry dopředu zveřejnit (15 dní předem na úřední desce nebo jiným způsobem).

Rada obce je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá obecnímu zastupitelstvu, v rámci přenesené působnosti obce (výkonu státní správy) rozhoduje na základě zákonů. Počet členů rady obce je lichý a jejich jednání jsou neveřejná. Usnesení rady obce je odsouhlaseno tehdy, hlasuje-li pro usnesení nadpoloviční většina všech jejích členů. Rada obce se nevolí pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů. V čele rady obce je starosta a jeho zástupci (místostarostové a další členové), ve velkých městech je to potom primátor, náměstci primátora a ostatní členové. Mezi časté pravomoce rady obce, které souvisí s hospodařením obce, patří zejména: příprava materiálů pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečování hospodaření obce, provádění rozpočtových opatření, rozhodování o uzavírání

nájemních smluv, vydávání nařízení obce v přenesené působnosti na základně zákonného zmocnění, zřizování potřebných výkonných orgánů obecního úřadu atd.

Představitelem je **starosta obce**, který zastupuje obec navenek, uznává se za statutární orgán obce. V případě, že není v obci zřízena funkce tajemníka, řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu a vykonává funkci statutárního orgánu zaměstnavatele. Starosta je především odpovědný zastupitelstvu obce dále svolává zastupitelstvo obce, připravuje, svolává a řídí schůze rady obce, podepisuje její usnesení společně s dalším pověřeným členem rady, odpovídá za objednání a provedení auditu hospodářství obce, jmenuje ostatní členy zastupitelstva do funkcí. V případě, že je starosta nepřítomen zastupuje ho místostarosta, který jedná a rozhoduje v záležitostech svěřených starostovi.

Obecní úřad řídí starosta, kterému pomáhají jeho zástupci – místostarostové a jmenovaný tajemník. Tajemník je pracovníkem v zaměstnaneckém poměru, většinou se tato funkce zřizuje u obecních úřadů s rozšířenou působností. Funkci obecního úřadu plní ve městech městský úřad, magistrát, úřady městských obvodů a městských částí. Úkolem obecního úřadu je plnit úkoly zastupitelstva obce a rady obce a pomáhat výborům a komisím v jejich činnosti v oblasti samostatné působnosti. Nedílnou součástí obecního úřadu jsou další zaměstnanci ve výkonných orgánech.

Odbory a oddělení obecního úřadu - její činnost a počet odborů závisí na velikosti obce popř. města dále na rozsahu samostatné působnosti a rozsahu přenesené působnosti. Obecně platí, čím větší obec tím složitější je organizační struktura a naopak. V malých obcích je agenda rozdělena do několika málo odborů, nebo ji vykonává jeden administrativní pracovník, ve větších městech je více odborů, které se dále dělí na oddělení. Struktura a názvy odborů nejsou pevně předepsány. Jestliže chceme mít řízení obce efektivní, musí spolu odbory spolupracovat.

Mezi nejčastěji vytvářené výkonné orgány patří tyto odbory:

- odbor rozpočtu – řídí finanční stránku všech rozhodnutí voleného orgánu, zajišťuje potřebné finanční prostředky na krytí všech potřeb. Musí zajistit,

aby se rozpočtového hospodaření během rozpočtového roku ztotožňoval s plánovaným rozpočtovým výsledkem;

- odbor územního plánování – odpovídá za rozvoj obce resp. města a je povinen dodržovat územní plán celé oblasti – kraje, dále plánuje výstavbu budov, bytů i ostatních budov a buduje infrastrukturu;
- odbor rozvoje služeb – tento odbor organizuje a řídí zabezpečování veřejných statků v obci, a to jak v samotné působnosti, tak v přenesené působnosti. Jeho odpovědnost spočívá v rozvoji školství, sociálních a zdravotních služeb, včetně jejich materiálního zajištění. Také klade důraz na hospodárnost a kvalitu poskytovaných veřejných statků a předvídá rozvoj lokálního veřejného sektoru a zabezpečuje budoucí veřejné statky;
- odbor podnikání (nebo také živnostenský odbor) – se zaměřuje na rozvoj obce, hromadné dopravy, rozvoj turistiky, cestovního ruchu apod., v obcích s přenesenou působností může, ale nemusí být spojen i s živnostenským odborem, který vykonává státní správu v oblasti živnostenského podnikání;
- odbor organizace a řízení – má na starost strukturu zaměstnanců, organizuje a řídí jejich práci tak, aby byly co nejnižší náklady na obecní správu, zároveň zajišťuje vhodnou výpočetní techniku;
- odbor personální – zabývá se především personálními změnami (propouštění, přijetí), má v kompetenci hodnocení zaměstnance, organizuje další odborné vzdělání pracovníků administrativy, zvyšuje jejich kvalifikaci (za pomoci různých rekvalifikačních kurzů);
- odbor pro styk s veřejností – úkolem tohoto odboru je informovat občany o nových záměrech v rozvoji obce, o činnosti jednotlivých orgánů obce;
- odbor sociální – zahrnuje výkon státní správy v oblasti výplaty dávek státní sociální podpory (vyplácení a kontrola nárokovatelnosti těchto dávek).

Mezi **poradní a kontrolní orgány** obce řadíme výbory a komise. **Výbory** jsou iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Počet členů výboru musí být lichý a předsedou se stává vždy člen zastupitelstva obce. Obec musí mít vždy finanční výbor a kontrolní výbor. Počet výborů je na rozhodnutí každého zastupitelstva obce.

Finanční výbor – kontroluje hospodaření s majetkem obce, finanční prostředky, které jsou poskytovány na hospodaření obce a plní další úkoly stanovené zastupitelstvem obce.

Kontrolní výbor – kontroluje usnesení zastupitelstva a rady obce a dbá na dodržování právních předpisů.

Výše uvedené odbory musí mít nejméně tříčlenné, členy nesmí být starosta, místostarosta, tajemník ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením obce. Mezi další výbory můžeme uvést výbor pro národnostní menšiny a osadní výbor. Komise jsou iniciativními a poradní orgány rady obce, předkládají návrhy a náměty v rámci samostatné působnosti obce. Pokud je komise pověřena výkonem přenesené působnosti, musí předseda komise prokázat odbornou způsobilost. Pro platné usnesení komise je důležitá nadpoloviční většina všech členů.

Dalším poradním subjektem mohou být veřejné schůze občanů, které mají informativní charakter o další činnosti, rozvoji a hospodaření dané obce, tento typ orgánu také zjišťuje názory a preference svých občanů.

2.5 Rozpočtové hospodaření obcí

Základním kamenem pro každé hospodaření je rozpočet. „Rozpočet můžeme charakterizovat jako decentralizovatelný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Z hlediska účetnictví je rozpočet bilancí, která vybalancovává příjmy a výdaje. [4]

Hospodaření obcí s rozpočtovými prostředky během rozpočtového období, které se většinou kryje s kalendářním rokem a lze vyjádřit následujícím matematickým vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

Příčemž: F_1 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období,

P – příjmy, V – výdaje, F_2 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

Pokud $F_2 > F_1$ vznikne tímto finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Pokud nastane opačný jev, znamená použití minulých rezerv nebo jiných zdrojů, většinou se jedná o nenávratné příjmy na vyrovnání roční rozpočtové bilance. Příjmy a výdaje zúčtovává obec na příslušné účty v účetnictví.

2.5.1 Funkce územních rozpočtů

Územní rozpočet na jakékoliv úrovni územní samosprávy (obec, region) plní tyto následující důležité funkce [4]:

- **alokační funkce** - je na úrovni územní samosprávy rozhodující. Za pomocí finančních prostředků soustředěných v územním rozpočtu se financují různé potřeby v lokálním nebo v regionálním veřejném sektoru, resp. zabezpečování veřejných statků (např. za pomocí veřejné zakázky);
- **redistribuční funkce** – její využití na úrovni územní samosprávy je omezené, zejména ve vztahu k sociálně slabším občanům, kdy na úrovni územní samosprávy se využívají zpravidla pouze sociální výpomocí („ abstrahujeme od situace v ČR, kdy v rámci přenesené působnosti jsou některé obce kontaktním místem výplaty dávek státní sociální podpory a finanční prostředky na jejich výplatu dostávají účelově ze státního rozpočtu“ [3]). Této funkce se více využívá na úrovni vyššího stupně územní samosprávy – prostřednictvím přerozdělování finančních prostředků z rozpočtu regionu do rozpočtu obcí je možné ovlivňovat rovnoměrný ekonomický a sociální rozvoj v obcích na území regionu.
- **stabilizační funkce** – využití je na úrovni samosprávy omezené, ve vyspělých zemích územní samospráva svými aktivitami ovlivňuje růst ekonomického potenciálu daného území, např. rozšiřováním technické infrastruktury apod.

2.5.2 Rozpočtové zásady

Aby byl rozpočtový proces zcela v pořádku a úplný, je nutné dodržovat rozpočtové zásady platné v celé rozpočtové soustavě. Mezi tyto zásady patří:

- každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu příslušného článku územní samosprávy. Pokud není územní rozpočet schválen před začátkem

rozpočtového období, hospodaří územní správa až do schválení rozpočtu podle rozpočtového provizoria, zpravidla buď podle skutečnosti stejného období v předchozím rozpočtovém období (kalendářním roce), nebo podle plánovaného rozpočtu sestaveného dle rozpočtových pravidel. Pokud nastane situace rozpočtového provizoria je oprávněna pravomocí voleného orgánu – zastupitelstva obce, zastupitelstva kraje;

- reálnost a pravdivost rozpočtu – rozpočet by měl mít reálný odhad příjmů a výdajů, aby bylo možné splnit rozpočet jako finanční plán bez výrazných odchylek;
- úplnost a jednotnost rozpočtu, dosažená za pomoci závazné rozpočtové skladby;
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu – v dlouhodobém horizontu (cyklu), která je základem úspěšného dlouhodobého hospodaření;
- hospodárnost a efektivnost, účetní audit – je nutná kontrola;
- publicita – občané by měli být informováni o hospodaření obce, resp. regionu.

2.5.3 Rozpočtová skladba

V ČR upravuje podrobné členění příjmů a výdajů závazná rozpočtová skladba, která umožňuje zajistit komplexní pohled na finanční hospodaření. Umožňuje analyzovat účetní operace v rámci běžného a kapitálového rozpočtu. Rozpočtová skladba se vztahuje na třídění operací, které mají charakter tzv. operací veřejných. Je založena na využití principu peněžních pohybů („cash“), který spočívá v připsání peněžních prostředků na bankovní účet s výjimkou operací pokladny, které se promítnou do příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby až když dojde k jejich účtování s příslušným bankovním účtem. [4]

Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů a fondů obcí i krajů včetně organizačních složek, u kterých jsou obce a kraje zřizovatelem. Nevztahuje se však na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace (zřizovatel obec nebo

kraj) nevztahuje se na operace na účtech cizích prostředků na účtech sdružených prostředků a podobných, které nemají charakter veřejných prostředků⁵.

Při rozdělení příjmů a výdajů rozpočtu dle závazné rozpočtové skladby musíme respektovat tyto zásady:

- zásadu jednotnosti a závaznosti – každý údaj má své identifikovatelné místo;
- zásadu stability třídění rozpočtů – je důležitá pro analýzu plnění rozpočtů a také potřebná pro tvorbu makroekonomických analýz;
- potřebu agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace – předcházení několikerému načítání některých operací např. dotací;
- zásadu srozumitelnosti na základě předem a jasně definovaných hledisek;
- zásadu kompatibility – použití mezinárodních účetních a statistických standardů pro nejjednodušší převodové můstky.

Pomocí rozpočtové skladby analyzujeme příjmy a výdaje za pomocí kapitálního (pro obce a kraje toto třídění nepovinné) nebo druhového třídění (týká se všech peněžních operací).

Dalším typem je druhové třídění, které nám třídí operace do tří základních okruhů–příjmy (které dále dělíme do čtyř tříd – daňové, nedaňové, kapitálové, přijaté), výdaje, financování. Druhové třídění umožňuje odlišit třídy a následné položky, které z hlediska hierarchie následují viz obecné schéma 2.6.3.

2.6.3 Obecné schéma druhového třídění

Třída ---> podseskupení položek ---> seskupení položek ---> jednotlivé položky

Zdroj: [Peková, 2004]

Např. Třída 3:

3 Služby pro obyvatelstvo --> 31 Vzdělávání a školské služby --> 311 Zařízení předškolní výchovy a základního vzdělání ---> 3111 Předškolní zařízení

⁵ „Vztahuje se na operace státního rozpočtu, resp. operace jednotlivých ústředních orgánů a jimi řízených organizačních složek státu, rezervních fondů organizačních složek státu, operací státních aktiv, operací státních fondů. Nevztahuje se na třídění operací Fondu národního majetku, Pozemkového fondu ČR a zdravotních pojišťoven, operací příspěvkových organizací.“ [4]

2.5.4 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je činnost zahrnující sestavení, schválení a realizaci rozpočtu během rozpočtového období, dále průběžnou a následnou kontrolu plnění rozpočtu a na závěr také sestavení a schválení závěrečné bilance hospodaření. Samotný proces zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky. Fáze rozpočtového procesu můžeme rozdělit na sestavení návrhu, schvalování rozpočtu, kontroly plnění a projednání.[6]

Sestavení návrhu rozpočtu provádí výkonný orgán obce (kraje), většinou finanční odbor. Podkladem pro návrh rozpočtu je podrobný rozpočtový výhled. Rozpočet odráží vazby na jiné rozpočty (krajů, části obcí atd.). Při tvorbě vlastního návrhu by měl vycházet z analýzy hospodaření nejméně dva roky zpátky. Sestavený návrh se projednává finančním výborem a radou obce. Pokud vznikají připomínky finanční odbor je zaznamená do návrhu rozpočtu.

Při schvalování rozpočtu zastupitele se schvalují závazné ukazatele, které po schválení rozepisují dle podrobné skladby. Schválený rozpočet je buď vyrovnaný, schodkový a nebo přebytkový. Pokud je rozpočet schodkový je nutné pokryt schodek finančními prostředky z minulých let popřípadě půjčkou, výnosem z prodeje majetku atd. Rozpočet však musí být reálný, pravdivý a úplný.

Uvedené zásady mají význam při kontrole plnění rozpočtu. Územní samosprávný celek je povinen nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok za pomoci krajského úřadu, nebo oznámí krajskému úřadu, že přezkoumání bude kontrolovat auditorská společnost. Závěrečný účet musí být do 15 dnů před projednáváním uveřejněn na úřední desce dané obce.

2.5.5 Finanční kontrola

Finanční kontrola je upravena zákonem o finanční kontrole. Finanční kontrola může být vykonávána kontrolními orgány (jedná se o tzv. veřejnoprávní kontrolu, kterou se rozlišuje na průběžnou a nebo následnou) nebo vnitřním kontrolním systémem (auditem).

Průběžná veřejnoprávní kontrola se zaměřuje na dodržení podmínek a postupů při uskutečnění a vyúčtování schválených operací, dále zda zápisy o operacích jsou věcně a časově správné a přizpůsobované nově vzniklým rizikům.

Následná veřejnoprávní kontrola se zajímá zda věrně zobrazuje údaje odpovídající skutečnostem rozhodným pro uskutečnění veřejných příjmů, výdajů a nakládání s veřejnými prostředky.

Vnitřní kontrolní systém je zastoupen nezávislým a objektivním interním auditem, který je prováděn funkčně nezávislým útvarem. Výsledky tohoto auditu by měly být uváděny souhrnně v roční zprávě, která by měla hodnotit možné nedostatky a zkvalitnit tak hospodaření a řízení v dalším období.

Mezi hlavní cíl kontroly je zjištění, zda obec dodržuje právní předpisy a opatření při hospodaření s veřejnými prostředky, dále zajištění ochrany těchto finančních prostředků proti rizikům a vedení hospodárného, efektivního a účelného výkonu veřejné správy.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ MĚSTA

Město Bruntál se rozkládá na severní Moravě a ve Slezsku. V rámci kraje sousedí na východě s okresem Opava, dále hraničí na jihu s okresem Olomouc a na západě s okresy Šumperk a Jeseník. Na severu je okres vymezen státní hranicí s Polskem.⁶ Město Bruntál je okresním městem, které se nachází na území Moravskoslezského kraje v nadmořské výšce 547 m. a v roce 2009 zde žilo 17 264 obyvatel z toho 48 % mužů a 52 % žen.

3.1 Historie města

Město Bruntál z hlediska institucionálního je pravděpodobně nejstarší město na území České republiky. První zmínka pochází z tzv. Uničovské listiny krále Přemysla Otakara I. z roku 1223, ze které vyplývá, že Bruntál byl založen kolem roku 1213 jako první osada s magdeburským městským právem v českých zemích.

Nejstarší zchovalá pečeť města z roku 1287, která se dochovala v poškozeném stavu dokládá že prosperita Bruntálu byla založena na těžbě drahých kovů (zlato, stříbro, olovo). Město také profitovalo i z výhodné polohy na živé spojnici vnitrozemí Moravy se Slezskem a byla zde zřízena mýtní stanice a bylo zde vybíráno clo. V roce 1506 město patřilo pánům z Vrba, díky jejichž vládě město prodělalo velký rozmach, a začala se významně rozvíjet cechovní výroba a vznikl cech bruntálských tkalců, cech pekařský, cech krejčovský a v roce 1612 cech řeznický. V roce 1621 bylo město zkonfiskováno a předáno Řádu německých rytířů. [8]

Nový rozmach město zažilo až v období průmyslové revoluce, kdy se stal Bruntál jedním z nejvýznamnějších slezských center textilního průmyslu. Vznikly nové továrny, převážně na textilní výrobu a v roce 1758 vznikla továrna na zpracování kůži, v roce 1786 zahájila provoz chemická továrna a v roce 1807 byla založena továrna na zpracování houní.

V roce 1828 zahájila svůj provoz továrna na výrobu lněného zboží a o rok později vznikla další, která vyráběla také lněné a navíc bavlněné zboží. Bruntál se stal v roce 1850 nejvýznamnějším střediskem lnářského průmyslu v českém Slezsku a jeho

⁶ <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/pracoviste/ossz-bruntal/> [online 10.4.2011]

další rozvoj se vztahuje ke druhé polovině 19. století. V důsledku rozvíjejícího se průmyslu byla modernizována silniční síť, a v také v roce 1872 byl Bruntál napojen na železniční trať Olomouc - Opava. V roce 1885 byla otevřena první veřejná nemocnice. V 19. století byly zbořeny městské brány a následně hradby a byla postavena řada objektů i veřejných budov. V druhé polovině 19. století ve městě vznikly střední a odborné školy. V roce 1866 to byla řemeslnicko - živnostenská škola, roku 1877 státní odborná škola tkalcovská a v roce 1908 vznikla zemědělská škola. Rozvíjející se město se v polovině 19. století stalo okresním městem. V roce 1904 byla postavená nová budova vlakového nádraží a o rok později elektrárna a v roce 1911 - 1912 vznikl pivovar, lihovar, sladovna a likérka. Další stavební rozvoj města nastal v letech 1918 – 1938 kdy bylo postaveno 480 nových budov a starší byly rekonstruovány. K největším stavbám této doby patří budova arcibiskupského chlapeckého semináře a přestavba nemocnice. Byly otevřeny i české školy – v roce 1924 mateřská škola, o rok později obecná škola a v roce 1930 česká měšťanská škola. Z 30. let pochází také budova bývalého okresního úřadu a kasárna.

V květnu 1945 bylo město osvobozeno Rudou armádou, v průběhu let 1945 až 1946 osídleno českým obyvatelstvem. Nadále zůstalo jako okresní město významným centrem oblasti. Negativně se však projevila likvidace textilního průmyslu v 50. letech, neboť zmizel tradiční zdroj obživy obyvatel.

Ve snaze nahradit úbytek pracovních příležitostí a stabilizovat osídlení byly ve městě vybudovány nové průmyslové podniky - automobilové opravny, lisovny nových hmot, Dakon, Dřevosloh či hydrometalurgický závod.

Léta po 2.světové válce zásadním způsobem ovlivnila vzhled Bruntálu. Od počátku šedesátých let byla zbořena celá řada budov, aby uvolnila místo výstavbě nových sídlišť, budov administrativních (nová budova okresního národního výboru, ředitelství státních statků, budova OV ČSTV, budova Podniku výpočetní techniky MZ - dnes Úřadu práce), sportovních (sportovní hala, krytý bazén), školních (I až III. základní škola, střední odborné učiliště stavební, střední průmyslová škola, mateřské školy) či kulturních (nové kino), provozovnam služeb a obchodu. [8]

3.2 Současnost města

Město Bruntál se prezentuje sloganem „Město mezi horami a vodou“, slogan charakterizuje postavení města v přírodním reliéfu, kde město obklopuje pohorí Jeseníky a také velkou dominantou tohoto města se stala vodní nádrž Slezská Harta. Po historicky dlouhé cestě se město Bruntál stalo živým okresním městem, s rychle rostoucími novými sídlišti na obvodu historického jádra.

Počátkem 90. let 20. století nastala nová etapa ve vývoji Bruntálu. Přes problémy související s politickou a ekonomickou transformací si udržel své postavení významného politického, správního, ekonomického, vzdělávacího a kulturního centra celé oblasti. Rozvojem soukromého sektoru a příchodem nových firem, zejména OSRAMu a Linasetu počátkem 21. století, se podařilo překonat období zániku či stagnace řady průmyslových podniků, které v nových podmínkách tržního hospodářství nebyly schopny konkurence. V roce 1992 uzavřelo město Bruntál⁷ partnerství s polským městem Opole a téhož roku Bruntál poprvé uspořádal oslavy založení města. V roce 1994 Bruntál podepsal další partnerskou smlouvu s německým městem Wetterau, o sedm let později byla uzavřena další smlouva o partnerství s městem Büdingen a v roce 2002 město Bruntál navázal na další partnerskou smlouvou s městem Štírovo a italským městem Castellarano.

Rostoucí význam města potvrdilo i otevření pobočky Vysoké školy podnikání v roce 2004. V roce 2006 byla otevřena expozice městského muzea a proběhla řada rekonstrukcí památkových i dalších objektů (hlavní náměstí, Zámecké náměstí atd.).

K nejnavštěvovanějším památkám ve městě Bruntál nesporně patří Zámek – původně gotický hrad z přelomu 16. a 17. století, který byl od města oddělen hlubokým příkopem a hradbou s cimbuřím. Zámek byl však během třicetileté války zničen a zůstal jen půdorys. Zásadní rekonstrukce proběhla v roce 1766. V zámku je umístěno sídlo regionálního muzea, jsou zde muzejní expozice a výstavní sítě a konají se tady kulturní a společenské akce. Nejstarší stavbou ve městě z druhé poloviny 13. století je farní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Nejjobdivovanější stavbou se stal Měšťanský dům zvaný Gabrielův. Jedná se o nejzachovalejší

⁷Viz příloha č.1

a nejkrásnější renesanční památku tohoto druhu v českém Slezsku. Dům od roku 1898 do roku 1957 sloužil jako městské muzeum, poté tuto památku získala pošta a dodnes má zde administrativní sídlo.

Mezi další zajímavé historické budovy bezesporu patří kaple Archanděla Michaela, Poutní kostel paní Panny Marie Pomocné, Společenský dům, Mildnerova vila a Sloup Sv. Trojice.

Bruntál mimo jiné nabízí turistům také přírodní památky. Turisté zde mohou vidět jednu z nejmladších vyhaslých sopek, která se nachází na Uhlířském vrchu. V roce 1997 vznikla další přírodní zajímavost - Vodní nádrž Slezská Harta, která dosahuje výšky 65 metrů a hloubky 62 metrů. Přehrada zajišťuje povodňovou ochranu, zlepšuje průtoky v tocích v době sucha, slouží k chovu ryb, sportovnímu a rekreačnímu rybaření, vodním sportům a plavbám na jachtách, plachetnicích či malých plavidlech. Okolí Slezské Harty se především proslavilo natáčením filmu Johanka z Arku.

3.2.1 Organizace a spolky působící ve městě

Město Bruntál nabízí svým obyvatelům šest mateřských škol, šest základních škol, z nichž jedna základní škola je sportovního zaměření a další základní škola je soukromým subjektem. Další vzdělání zabezpečuje šest středních škol a to dvě Gymnázia, Obchodní akademie a Střední zemědělská škola, Střední průmyslová škola a Střední odborná škola. Nejvyšší stupeň vzdělání zde nabízí Vysoká škola podnikání a.s..

Další vzdělávací volnočasové aktivity pro obyvatele města nabízí Základní umělecká škola (ZÚŠ). Každoročně ZÚŠ pořádá několik společenských akcí, z nichž mezi nejaktuálnější patří: Regionální přehlídka hry na elektrické klávesové nástroje, Jarní koncert a Velikonoční koncert. Důležitou působící organizací ve městě je také Středisko volného času (kdysi organizace vystupovala pod názvem DDM Bruntál). Středisko volného času nabízí všem věkovým skupinám zájmové kroužky pohybového, estetického, přírodovědného, technického a sportovního charakteru, dále každý měsíc pořádá kulturní akce (Karaoke-Superstar, Hrátky s velikonočním

zajíčkem, Jarní probouzení parku atd.) a v době hlavních prázdnin jsou připraveny dětské tábory.

Mimo těchto subjektů se v Bruntále také nachází Český zahrádkářský svaz, který v tomto roce oslaví 52 let působnosti a v jeho základně je registrováno 624 členů a obhospodařuje 16 ha půdy. Dalším navštěvovaným klubem je Klub Za starý Bruntál, který má 295 členů a mezi jehož hlavní úkoly patří: 1, seznamovat své členy, ale i širokou veřejnost s dějinami památek města 2, ochraňovat a usilovat o obnovu památek města 3, pořádat přednášky a vycházky pro veřejnost a 4, vyvíjet publikační, výstavní a kulturní činnost. Za zmínku také stojí Mikroregion Slezská Harta, který se snaží o sjednocení propagačního projektu a je podpořen z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Hodně navštěvované je také Wellnescentrum, které bude rok otevřeno a ve svém areálu široké veřejnosti nabízí: fitness a masáže, restauraci, rekreační bazén, vířivky, plavecký bazén, parní saunu a výukový bazén. Další sportovní organizace, které můžeme navštívit, jsou: Sportovní centrum KOKY, Půjčovna motokár Janků, městské koupaliště, tenisový areál a zimní stadion.

3.2.2 Významné podniky sídlící ve městě

Na území města Bruntál existuje několik podniků zaměřených na různé oblasti výroby. Velice známou společností fungující zde od roku 2000 je firma Osram a.s., díky které vzniklo spoustu nových pracovních míst. Tato firma se zabývá výrobou wolframových vláken a LED svítidel. Poblíž areálu této společnosti sídlí spousta dalších firem: Maco s.r.o. (zabývající se výrobou vysoce čistých solí), Global Tungsten & Powders spol. s r.o. (zpracování neželezných kovů a jejich slitin a výroba chemických látek a chemických přípravků), Gardena Technik s.r.o. (výroba zahradnické techniky).

Důležitou společností existující od roku 1999 je Alfun a.s., která nabízí svým zákazníkům široký sortiment plechů a pásů, vyrobených z hliníků, oceli, nerezů a mědi. V Bruntále se taktéž nachází firma Alfa Plastik s.r.o. specializující se na výrobu plastových výlisků.

K menším podnikům můžeme jmenovat: Linaset a.s., Kareta s.r.o., Deta s.r.o, Stores s.r.o, Dřevovýroba s.r.o., atd.

3.3 Správa města

Orgány města Bruntálu jsou tvořeny zastupitelstvem města Bruntálu, radou města Bruntálu, starostou města Bruntálu, výbory a komise města.

Zastupitelstvo města Bruntál (ZMB) je tvořeno 27 členy, kteří byli zvoleni v rámci komunálních voleb. Zastupitelstvo města Bruntál se schází jedenkrát za dva měsíce a rozhoduje ve věcech v samostatné působnosti a ve věcech přenesené působnosti pokud tak stanoví výslovně zákon. Zasedání ZMB je zásadně veřejné a usnesení z jednotlivých schůzí jsou zveřejňována na úřední desce městského úřadu na ulici Nádražní 29 a také jsou tyto informace publikovány v místním tisku a na oficiálních webových stránkách města Bruntálu.

Rada města Bruntál (RMB) je tvořena 9 členy, schází se na základě svolání starosty a tyto schůze jsou neveřejné. Ze schůzí rady se vyhotovuje zápis, v kterém se uvede počet přítomných členů, schválený program, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. RMB je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti, za její výkon je odpovědná zastupitelstvu. Zápis je uložen u městského úřadu k nahlédnutí komukoliv.

Tab. 3.3.1 Složení zastupitelstva a rady města Bruntál

Politická strana	Počet členů zastupitelstva	Počet členů rady města
Bruntál 2010	5	2
ČSSD	7	4
KSČM	5	0
Nestraník	1	0
ODS	2	2
Suverenita JB	3	0
TOP 09	2	1
VV	2	0

Zdroj: www.mubruntal.cz [online 18.4], vlastní zpracování

Starosta města Bruntál byl zvolen ZMB v listopadu roku 2010 a zastupuje tímto město navenek. Z hlediska zákona nemá však povahu statutárního orgánu právnické osoby a úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva nebo rady, může učinit

až po jejich schválení. Po dobu nepřítomnosti starosty jej zastupují dva místostarostové. Starosta města Bruntál jmenoval také tajemnici, která je odpovědná za plnění úkolů obecního úřadu a nesmí vykonávat funkce v politických stranách a hnutích.

Výbory jsou zřízeny ZMB a předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce, kterého volí, jakožto i ostatní členy, zastupitelstvo obce. Výbory jsou nejméně tříčlenné a mají lichý počet členů. V Bruntále působí Finanční výbor, Kontrolní výbor a Osadní výbor Kunov. **Finanční výbor** v Bruntále má 5 členů a provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly dané zastupitelstvem. **Kontrolní výbor** má 7 členů a kontroluje usnesení zastupitelstva a rady, dodržování právních předpisů a plní další úkoly dané zastupitelstvem. **Osadní výbor** Kunov má 3 členy a zastupuje zájem odlehlé obce Kunov.

Dalším orgánem města je komise, která je zřízena RMB. V Bruntále byla zřízena:

- **Povodňová komise** - řeší úkoly spojené s ohrožením občanů města Bruntál, včetně místních částí, v důsledku povodní.
- **Komise sociálně právní ochrany dětí** - úkolem komise je koordinovat výkon sociálně právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností, navrhopvat a posuzovat sociálně preventivní programy na ochranu dětí, či posuzovat jednotlivé případy provádění sociálně právní ochrany dětí a vydávat k nim stanoviska.
- **Bezpečnostní rada a Krizový štáb města Bruntál** - projednává zejména stav připravenosti města na řešení krizových situací.

Městský úřad (MěÚ) je orgánem města Bruntál, který plní úkoly v oblasti rozšířené působnosti. Bruntál vykonává státní správu v přenesené působnosti ve svém správním obvodu. MěÚ Bruntál je dále složen z finančního odboru; odboru obecního živnostenského úřadu; odboru sociálních věcí; odboru správy majetku; kultury a rozvoje města; odboru výstavby a územního plánování; odboru životního prostředí; silničního hospodářství a zemědělství; odbor správní.

3.4 Rozpočet města Bruntál

Každý územní samosprávný celek je povinen se řídit ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem, který tvoří finanční hospodaření daného celku. Samotný rozpočtový výhled je „pomocným nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.“ [9]

Pro zjištění a porovnání jednotlivých let hospodaření města Bruntál bylo využito databázové rozhraní na serveru ARISweb, který obsahuje výkaz FIN 2 – 12 M: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (DSO) za jednotlivá období. V následujícím textu až do závěru práce je nutné uvést, že všechny grafy v podkapitolách zaznamenávají také navrhovaný rozpočet pro rok 2010. Podrobné tabulky k jednotlivým druhům rozpočtových položek nejsou pro rok 2010 zpracovány, jelikož k tomuto roku nebyly poskytnutá data a tabulka by byla tímto neúplná.

Následující tabulka č. 3.1 zachycuje příjmy a výdaje města Bruntál v jednotlivých letech. Celkové příjmy tvoří daňové příjmy, nedaňové příjmy, provozní dotace a kapitálové příjmy. V roce 2008 byly daňové příjmy na nejvyšší hodnotě 199,85 mil. Kč a naopak nejnižší daňový příjem byl zaznamenán v roce 2005 ve výši 158,64 mil. Kč. Nedaňové příjmy byly nejvyšší v roce 2009 v částce 56,29 mil. Kč a nejnižší nedaňové příjmy 31,64 mil. Kč byly zaznamenány v roce 2005. Kapitálové příjmy byly nejvyšší v roce 2009 93,91 mil. Kč nejnižší byly v roce 2008 20,88 mil. Kč. Celkové příjmy byly nejsilnější v roce 2009 a nejslabší v roce 2005.

Celkové výdaje charakterizuje součet běžných výdajů a kapitálových výdajů. Z tabulky č. 3.1 je zřejmé, že nejvyšší běžný výdaj byl v roce 2008, nejnižší běžný výdaj se očekává v návrhu rozpočtu pro rok 2010. Kapitálové výdaje dle návrhu rozpočtu pro rok 2010 budou ze všech let na nejvyšší hodnotě, naopak nejnižší hodnota je zaznamenána v roce 2005. Nejvyšší celkové výdaje byly zaznamenány v roce 2009, nejnižší celkové výdaje byly v roce 2005.

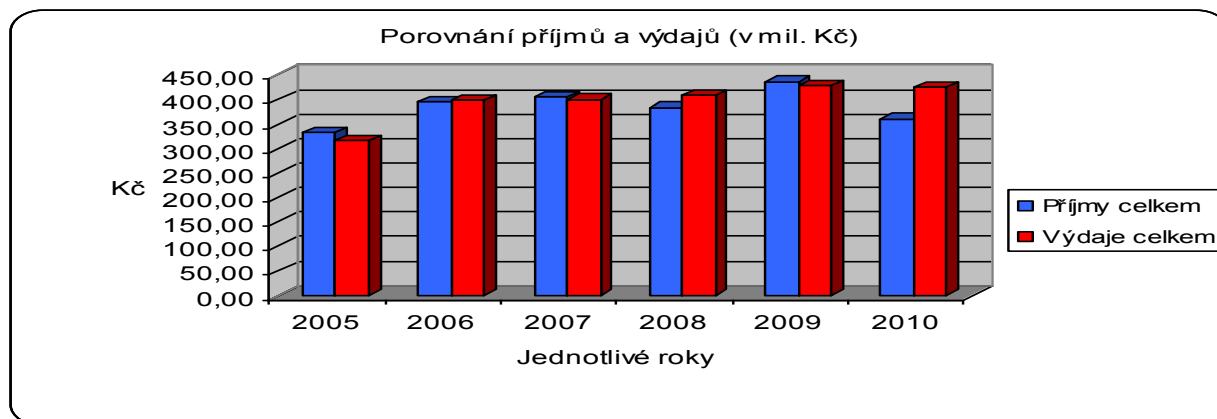
Tab. č. 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010 (v mil. Kč)

Jednotlivé položky	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ⁸
Příjmy						
Daňové příjmy	158,64	162,81	185,42	199,85	170,76	188,87
Nedaňové příjmy	31,64	52,02	51,54	46,58	56,29	47,10
Provozní dotace ⁹	109,04	123,87	127,07	115,95	114,90	42,47
Kapitálové příjmy	32,83	56,96	41,53	20,88	93,91	82,02
Příjmy celkem	332,15	395,66	405,56	383,26	435,86	360,46
Tempo růstu příjmů v %	-	19,12	2,51	-5,49	13,72	-17,30
Výdaje						
Běžné výdaje	263,43	315,45	336,47	354,27	331,98	258,84
Kapitálové výdaje	51,74	82,29	63,07	53,50	96,81	165,79
Výdaje celkem	315,17	397,74	399,54	407,77	428,79	424,63
Tempo růstu výdajů v %	-	26,20	0,45	2,06	5,15	-0,97
Financování	-16,98	2,08	-6,02	24,51	-7,07	64,17

Zdroj: Vlastní zpracování dle internetové stránky Ministerstva financí ČR dostupné na [ww.mfcr.cz](http://www.mfcr.cz)¹⁰

Pro lepší zachycení velikosti celkových příjmů a výdajů v daných letech je k dispozici následující graf 3.1.

Graf 3.1 Porovnání příjmů a výdajů města Bruntál v letech 2005 – 2010 (v mil. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tab. č. 3.1

⁸ Návrh rozpočtu pro rok 2010

⁹ Přijaté dotace města zjištěn součtem položek 4111, 4112, 4113, 4116, 4118, 4121, 4122, 4131, 4132, 4160 v jednotlivých letech

¹⁰ viz. elektronické zdroje [15]

Následující tab. č. 3.2 znázorňuje procentuální podíl daňových a nedaňových příjmů, dotací, kapitálových příjmů, běžných a kapitálových výdajů. Největší položkou, která se podílí na celkových příjmech, jsou daňové příjmy pohybující se kolem 40 až 50 % z celkových příjmů, avšak v roce 2009 tyto příjmy dosahovaly jen 39 %. Druhá největší položka, která se podílí zhruba 30 % na velikosti celkových příjmů, jsou provozní dotace, výjimku tvoří rok 2010, kdy v návrhu rozpočtu dotace tvoří pouze 11,8 %. Podíl nedaňových příjmů tvoří v letech 2006 - 2010 12 až 13 %, pouze v roce 2005 podíl klesl na 9,5 %.

Podíl běžných výdajů v letech 2005 – 2009 tvoří 70 až 80 % celkových výdajů, výjimkou je rok 2010, kdy podíl v návrhu rozpočtu má dosahovat pouze 61 %. Kapitálové výdaje se podílí v letech 2005, 2007 a 2008 v rozmezí 13 až 16 %, roky 2006 a 2009 tvoří 20 až 22,6 %.

Tab. č. 3.2 Podíl jednotlivých příjmů a výdajů města Bruntál v letech 2005 – 2010 (v %)

Jednotlivé položky	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy						
Daňové příjmy	47,9	41,1	45,7	52,1	39,2	52,4
Nedaňové příjmy	9,5	13,1	12,7	12,2	12,9	13,1
Provozní dotace	32,8	31,3	31,3	30,3	26,4	11,8
Kapitálové příjmy	9,8	14,4	10,2	5,4	21,5	22,8
Příjmy celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Výdaje						
Běžné výdaje	83,6	79,3	84,2	86,9	77,4	61,0
Kapitálové výdaje	16,4	20,7	15,8	13,1	22,6	39,0
Výdaje celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Vlastní zpracování dle internetové stránky Ministerstva financí ČR dostupné na ww.mfcr.cz¹¹

3.5 Plánovaný rozpočtový výhled

„Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou

¹¹ viz. elektronické zdroje [15]

jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku nebo svazku obcí po celou dobu trvání závazku.“ [9]

Při tvorbě rozpočtového výhledu pro rok 2011 – 2013 se vychází z vývoje předešlých rozpočtů a také ze Strategického plánu města Bruntál¹².

Tab. č. 3.3 Rozpočtový výhled města Bruntál 2011 - 2013

Jednotlivé položky	2011	2012	2013
Příjmy			
Daňové příjmy	195,29	205,02	212,27
Nedaňové příjmy	63,53	64,66	65,21
Provozní dotace	38,74	39,51	40,30
Kapitálové příjmy	56,90	68,80	108,00
Příjmy celkem	354,46	377,99	425,78
Výdaje			
Běžné výdaje	286,49	290,17	293,40
Kapitálové výdaje	50,47	65,92	112,72
Výdaje celkem	336,96	356,09	406,12
Saldo rozpočtu	17,50	21,90	19,66

Zdroj: Rozpočtový výhled města Bruntál 2011 – 2013, vlastní zpracování

Dle rozpočtového výhledu v jednotlivých letech by měly celkové příjmy růst a nejvyššího příjmu by mělo být dosaženo během tohoto tříletého období v roce 2013 na částku 425,78 mil. Kč. V této částce by měla být zahrnuta očekávaná dotace na rekonstrukci autobusového nádraží a také rekonstrukce čističky odpadních vod. Příjem z roku 2013 bude z velké části ovlivněn daňovými příjmy 212,27 mil. Kč a také kapitálovými příjmy, které jsou odhadnuty na částku 108,00 mil. Kč. Nedaňové příjmy by se měli vyvíjet v rozmezí 63,53 až 65,21 mil. Kč a provozní dotace se odhadují na rozmezí 38,74 až 40,30 mil. Kč.

Celkové výdaje budou mít charakter růstu a očekává se, že budou nejvyšší v roce 2013. Běžné výdaje by se měly pohybovat od 286,49 až 293,40 mil. Kč. Kapitálové výdaje se očekávají v hodnotě 50,47 až 65,92 mil. Kč, výjimkou by se měl stát rok

¹² Strategický plán města Bruntál představuje střednědobý programový dokument regionálního rozvoje na úrovni města. [16]

2013, kdy vzroste částka na 112,72 mil. Kč. Salda jednotlivých let by měly být kladné ve výši od 17,5 až 21,90 mil. Kč.

3.6 Dluhová služba města Bruntál

Ukazatel dluhové služby byl zaveden dne 14.dubna 2004 v usnesení č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. Ministerstvo financí (MFČR) vypočítá výši dluhového ukazatele a pokud je tento ukazatel větší jak 30 %, pak Ministerstvo financí informuje danou obec písemně dopisem, aby obec přijala opatření, která nepřekročí v dalším období dluhový ukazatel hranici 30 %. Pro výpočet ukazatele dluhové služby se používá tab. č. 3.4 a vzorec pro matematické vyjádření tohoto ukazatele:

Ukazatel dluhové služby (v %) = dluhová služba/dluhová základna x 100

Tab. č. 3.4 Výpočet ukazatele dluhové služby

Č. řádku	Název položky	Odkaz na rozpočtovou skladbu
1	daňové příjmy po konsolidaci	tř. 1
2	nedaňové příjmy po konsolidaci	tř. 2
3	přijaté dotace	položky 4112 + 4212
4	dluhová základna	suma ř. 1 + ř. 2 + ř. 3
5	úroky	položka 5141
6	splátka jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4
7	splátka leasingu	položka 5178
8	dluhová služba	suma ř. 5 + ř. 6 + ř. 7
9	ukazatel dluhové služby	ř. 8 / ř. 4

Zdroj: Zpráva MFČR13

Pokud je i v dalším roce tento ukazatel překročen, MFČR tuto skutečnost zaznamená do seznamu těchto obcí poskytovatelům prostředků ze státního rozpočtu a státních fondů, aby přihlédli k této skutečnosti při projednávání žádosti těchto obcí o návratnou finanční pomoc.

Na základě usnesení vlády z 29. září 2010 č. 695 a usnesení ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395 byl ukazatel dluhové služby změněn na ukazatel SIMU (soustava informativních a monitorujících ukazatelů). Výpočet se vždy provádí po uzavření

¹³ Zveřejněná na http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_04/3_04/index.htm [online 25.4.2011]

údajů k 31.12. Tab. č. 3.5 zobrazuje algoritmus soustavy informativních a monitorujících ukazatelů.

Tab. č. 3.5 Algoritmus SIMU

ř.	Ukazatel	Zdroj údajů
1	Počet obyvatel	ČSÚ
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz Fin 2 - 12 M - třída 1+2+3+4 po konsolidaci
3	Úroky	Finanční výkaz Fin 2 - 12 M - položka 5141
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	Finanční výkaz Fin 2 - 12 M - položky 8xx2, 8xx4
5	Dluhová služba celkem	Součet řádků 3 a 4
6	Ukazatel dluhové služby (v %)	Podíl řádků 5 a 2
7	Rozvaha aktiv a pasiv	Účetní výkaz - Rozvaha
8	Cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci	Účetní výkaz - Rozvaha
9	Stav na bankovních účtech	Účetní výkaz - Rozvaha
10	Úvěry a komunální obligace	Účetní výkaz - Rozvaha
11	Přijaté nenávratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	Účetní výkaz - Rozvaha
12	Zadluženost celkem	Součet řádků 10 a 11
13	Podíl cizích zdrojů a přijaté nenávratné finanční výpomoci k celkovým aktivům (v %)	Podíl řádků 8 a 7
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojů a přijaté nenávratné finanční výpomoci (v %)	Podíl řádků 12 a 8
15	Zadluženost (cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci) na 1 obyvatele	Podíl řádků 8 a 1
16	Oběžná aktiva	Účetní výkaz - Rozvaha
17	Krátkodobé závazky	Účetní výkaz - Rozvaha
18	Celková likvidita	Podíl řádků 16 a 17

Zdroj: Zpráva MFČR¹⁴

Jelikož se dluhová služba ve městě Bruntál vztahuje na roky 2005-2009 a ukazatel SIMU se legislativně užívá až od roku 2008, je dluhová služba vypočítána v tab. č. 3.6 dle ukazatele dluhové služby z roku 2004.

¹⁴Zveřejněna na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_monitoring_hospodareni_obci.html [online 25.4.2011]

Tab. č. 3.6 Ukazatel dluhové služby města Bruntál v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy po konsolidaci	158,64	162,81	185,42	199,85	170,76
Nedaňové příjmy po konsolidaci	31,64	52,02	51,54	46,58	56,29
Přijaté dotace	29,32	50,67	117,53	87,14	88,66
Dluhová základna	219,60	265,50	354,49	333,57	315,71
Úroky celkem	1,71	1,50	1,86	1,75	1,04
Splátka jistin a dluhopisů	11,61	16,11	46,09	25,28	39,46
Splátka leasingu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dluhová služba	13,32	17,61	47,95	27,03	40,50
Ukazatel dluhové služby (v %)	6,07	6,63	13,53	8,10	12,83

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů FIN 2 – 12 M

Dle tab. č. 3.6 je zřejmé, že velikost ukazatele dluhové služby v jednotlivých letech neporušilo hranici 30 % stanovenou MFČR. V letech 2005, 2006 a 2008 se ukazatel pohybuje mezi 6,07 až 8,10 %, v roce 2007 a 2009 mají ukazatelé rostoucí tendenci pohybující se mezi 12,83 až 13,53 %. Důvodem těchto vzrůstů je úhrada splátek dlouhodobých a krátkodobých přijatých půjčených prostředků.

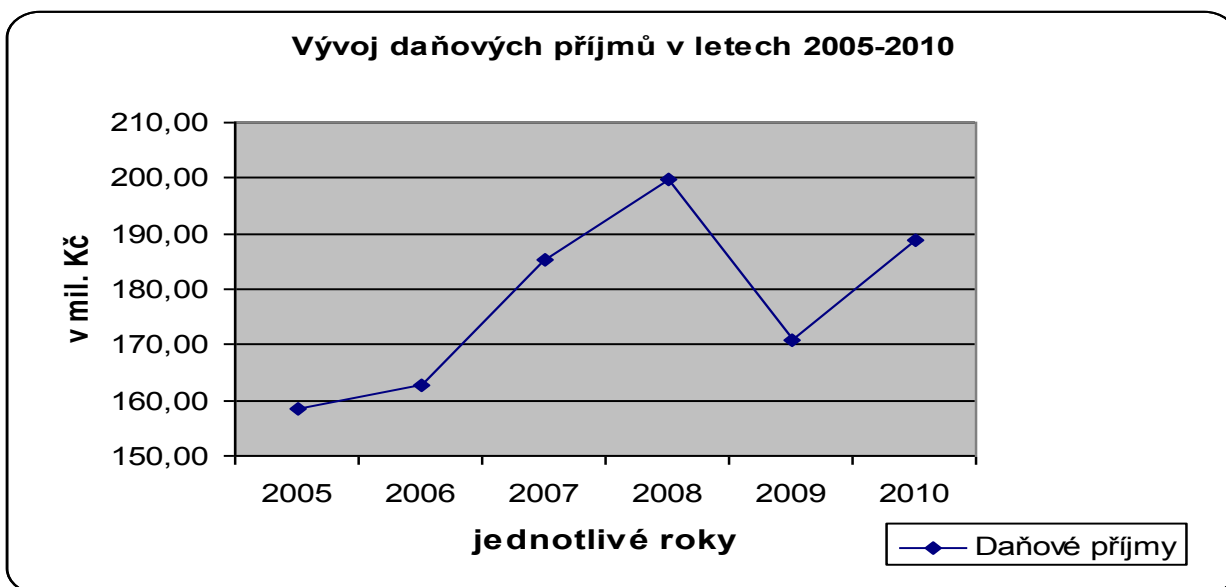
4 ZHODNOCENÍ VÝVOJE HOSPODAŘENÍ MĚSTA V LETECH 2005 – 2010

Pro vypracování zhodnocení vývoje hospodaření je nutné využít data z tab. č. 3.1 a grafu č. 3.1 prezentované v předchozí kapitole. Dalším důležitým výkazem pro tuto kapitolu je FIN 2 – 12 M: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (DSO) za jednotlivé roky 2005 – 2010 (FIN 2 – 12 M).

4.1 Vývoj daňových příjmů

Nejdůležitější skupinou příjmů státního rozpočtu jsou daňové příjmy. Daňové příjmy jsou nenávratné veřejné příjmy¹⁵ a dle druhové rozpočtové skladby jsou řazeny do třídy 1. Vývoj daňových příjmů v letech 2005-2010 znázorňuje graf č. 3.2, který byl vytvořen na základě ekonomických dat zjištěných v tabulce č. 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010.

Graf č. 3.2 Vývoj daňových příjmů v letech 2005-2010

Zdroj: vlastní zpracování dle Tab. č. 3.1

¹⁵ Nenávratné veřejné příjmy plynou do veřejného rozpočtu nebo do mimorozpočtového fondu od různých subjektů (např. daně od občanů, firem apod.). Mezi nenávratné veřejné příjmy patří daně, dávky, poplatky, příjmy z pronájmu či prodeje státního majetku či majetku vlastněného obcí nebo krajem[5, 297s.]

Z grafu plyne, že daňové příjmy města Bruntál v období roku 2005-2008 mají rostoucí charakter a v roce 2008 také dosáhly nejvyšší hodnoty 199,85 mil. Kč, od roku 2008-2009 daňové příjmy klesly o 29,09 mil. Kč.

Daňové příjmy města Bruntál dle výkazu (FIN 2 – 12 M) a následného záznamu do tab. č. 3.7 především tvoří:

- Daně z příjmů, zisků a kapitálových výnosů – zde patří především významná Daň z příjmů fyzických a právnických osob.
- Daně ze zboží a služeb v tuzemsku – obsahují obecné daně získané ze zboží a služeb v tuzemsku, do které patří Daň z přidané hodnoty, kterou odvádějí plátcí dle zákona č. 235/2004, dále spotřební daň z lihu, piva, lihu, vína a meziproductů atd.
- Daně a poplatky vybraných činností a služeb – zahrnující Daň silniční, poplatky za využívání dálnic a rychlostních silnic, poplatky a odvody v oblasti životního prostředí a místní poplatky (poplatky ze psů, ze vstupného, za využití veřejného prostranství).
- Majetkové daně – zahrnující daň z nemovitosti, daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitostí.

Tab. č. 3.7 Struktura daňových příjmů dle rozpočtové skladby (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daň z příjmů, zisků a kapitálových výnosů	81,87	80,61	97,98	102,36	78,38
Daň ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	52,1	54,9	57,8	65,04	63,52
Daně a poplatky z vybraných činností služeb	20,69	22,62	25,62	27,31	24,76
Majetkové daně	3,98	4,68	4,02	5,14	4,1
Daňové příjmy celkem	158,64	162,81	185,42	199,85	170,76

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů (FIN 2 – 12 M)

Daňové příjmy města Bruntál tvoří hlavně daně z příjmů fyzických a právnických osob, dle tabulky 3.7 je patrné, že největší odvod těchto daní proběhl v roce 2008, kdy z 102,36 mil. Kč tvoří tyto daně částku 78,01 mil. Kč¹⁶. Druhou významnou položkou je daň ze zboží a služeb v tuzemsku, kterou zastupuje daň z přidané

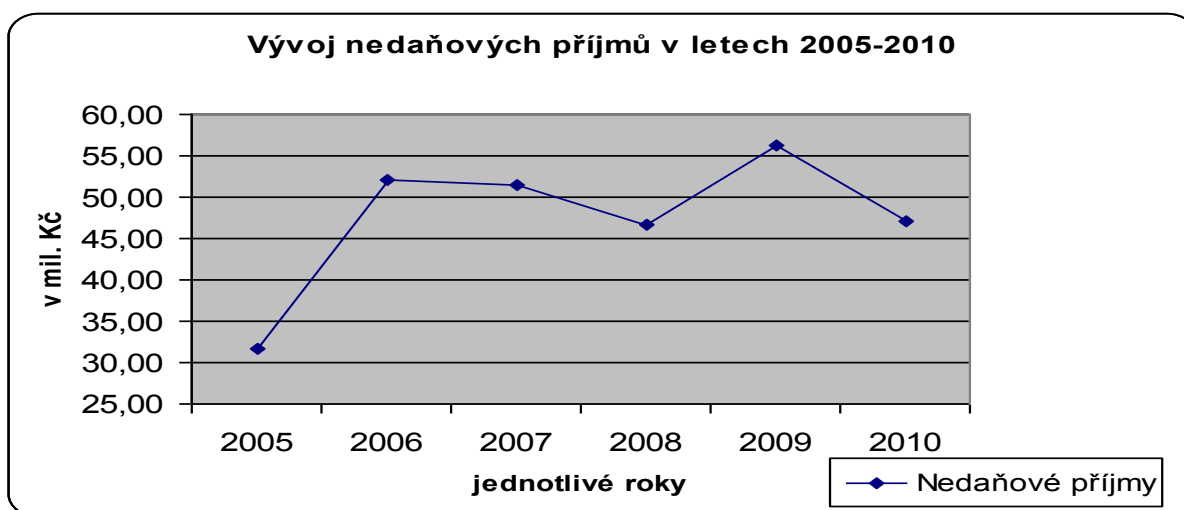
¹⁶ Částka 78, 01 mil. Kč je vypočítána z výkazů (FIN 2 – 12 M), položky 1111 a 1121

hodnoty (DPH). V letech 2005-2007 se příjem z DPH pohybuje od 52,10 mil. Kč do 57,8 mil. Kč, významný skok zaznamenal rok 2008, kdy se příjem z této daně pohybuje na částce 65,04 mil. Kč. Tento výkyv byl způsoben změnou sazeb DPH při které došlo v roce 2008, kdy se změnila výše snížené sazby z původních 5 % na 9 %. Daně a poplatky z vybraných činností služeb v letech 2005-2009 se pohybují od 20,6 do 27,31 mil. Kč, nejvyšší příjem byl zaznamenán v roce 2008, kdy město Bruntál po dobu sledovaných 5 let vybralo nejvyšší částku na poplatcích ze psů a za užívání veřejného prostranství. Majetková daň respektive daň z nemovitostí byla nejvyšší v roce 2008, kdy město na této dani vybralo 5,14 mil. Kč.

4.2 Vývoj nedaňových příjmů

Mezi nedaňové příjmy patří především příjmy od vlastních neziskových organizací, příjmy z vlastního podnikání, podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce či kraje, příjmy z pronájmu nebo z prodeje majetku ve vlastnictví obce či kraje, příjmy z obchodování s cennými papíry. Nedaňové příjmy mohou být nenávratné příjmy např. příjmy z pronájmu majetku a nebo návratné příjmy formou krátkodobých úvěrů a půjček. Nedaňové příjmy patří dle druhové rozpočtové skladby do třídy 2. Nedaňové příjmy zobrazuje graf č. 3.3 Vývoj nedaňových příjmů v letech 2005-2010, který vychází z údajů uvedených v tabulce 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010.

Graf. č. 3.3 Vývoj nedaňových příjmů v letech 2005-2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle tab. č. 3.1

Z grafu vyplývá nestálost těchto příjmů, v roce 2005-2006 nedaňové příjmy byly ovlivněny investičním darem a vzrostly z hodnoty 31,64 mil. Kč na 52,02 mil. Kč, v letech 2006-2008 nedaňové příjmy pozvolna klesaly z hodnoty 52,02 mil. Kč až na hodnotu 46,6 mil. Kč. Rok 2008-2009 nedaňové příjmy vzrostly o 9,71 mil. Kč, jelikož město prodávalo byty a nemovitosti a také byla upravena výše nájemného, který je realizovaný Hospodářskou správou města Bruntálu.

Nedaňové příjmy města Bruntál dle výkazu (FIN 2 – 12 M) a tab. č. 3.8 tvoří:

- Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem – do této kategorie příjmů patří především příjmy z poskytování služeb a výrobků; příjmy z prodeje zboží; příjmy ze školného; odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu majetku; příjmy z úroků a realizace finančního majetku a soudní poplatky.
- Přijaté sankční platby a vratky transferů – tato podskupina zahrnuje přijaté sankční platby, přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let.
- Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy – zde spadají příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku; ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené; příjmy za využívání majetkových práv; dobrovolné pojistné.
- Přijaté splátky půjčených prostředků – do této oblasti patří různé druhy splátek půjčených prostředků do podnikatelských subjektů, nebo od obecně prospěšných společností, od obyvatelstva, ze zahraničí atd.

Tab. č. 3.8 Struktura nedaňových příjmů dle rozpočtové skladby (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem	18,93	40,81	42,63	40,74	48,08
Přijaté sankční platby a vratky transferů	7,93	6,84	0,75	2,77	4,18
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	4,45	4,13	7,98	2,99	3,93
Přijaté splátky půjčených prostředků	0,33	0,24	0,18	0,08	0,1
Příjmy nedaňové celkem	31,64	52,02	51,54	46,58	56,29

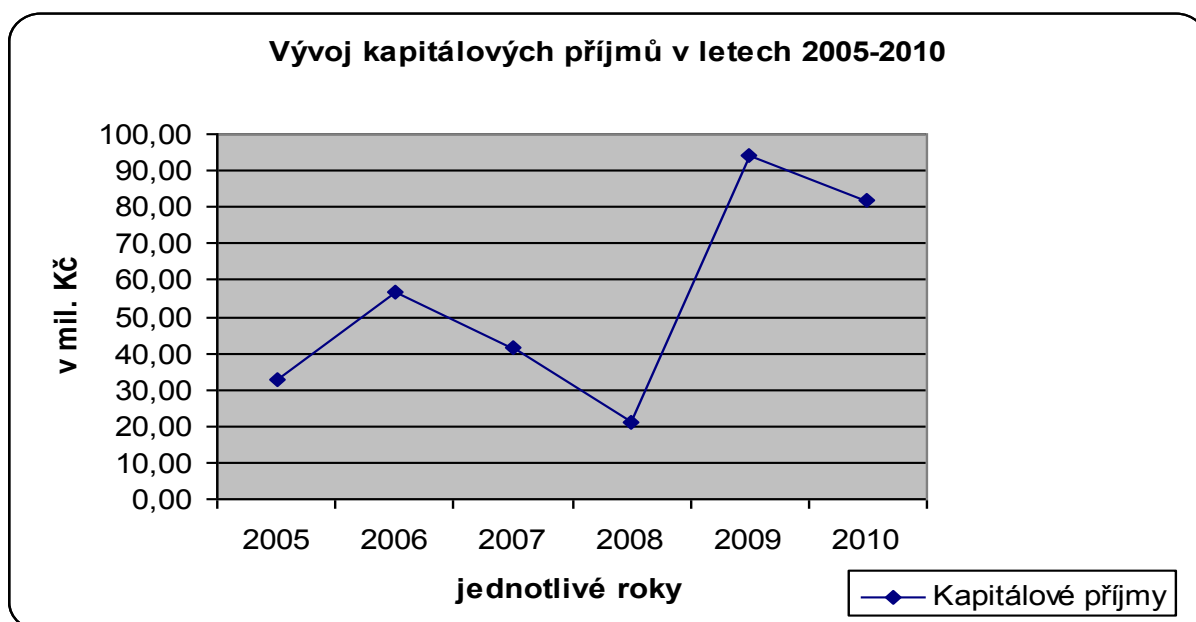
Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu FIN 2 – 12 M

Podstatnou část nedaňových příjmů tvoří podskupina příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem, kdy se hodnoty pohybují od 40,81 do 48,08 mil. Kč, výjimku tvoří rok 2005, kdy tyto příjmy dosahovaly pouze 18,93 mil. Kč. Nárůst hodnoty v roce 2009 je způsoben příjmy z pronájmů bytů a nebytových prostor města Bruntál. Přijaté sankční platby a vratky transferů v jednotlivých letech se pohybují od 0,75 mil. Kč do 7,93 mil. Kč. V roce 2005, 2006 byly tyto hodnoty na nejvyšší úrovni za sledované období, hlavním důvodem jsou vybrané sankční platby prostřednictvím Městské policie Bruntál a také vybrané platby ze stavebního a živnostenského odboru.

4.3 Vývoj kapitálových příjmů

Kapitálové příjmy jsou nedaňového charakteru a jedná se spíše o jednorázové příjmy. Jsou dvojího druhu, buďto zde patří nevratné příjmy – např. dary, prodej obecního majetku a nebo se jedná o vratné příjmy např. při čerpání investičního úvěru dlouhodobého charakteru. Kapitálové příjmy tvoří třídu 3 a zaznamenává je graf č. 3.4 Vývoj kapitálových příjmů v letech 2005-2010, který vychází z údajů uvedených v tab. č. 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010.

Graf. č. 3.4 Vývoj kapitálových příjmů v letech 2005-2010

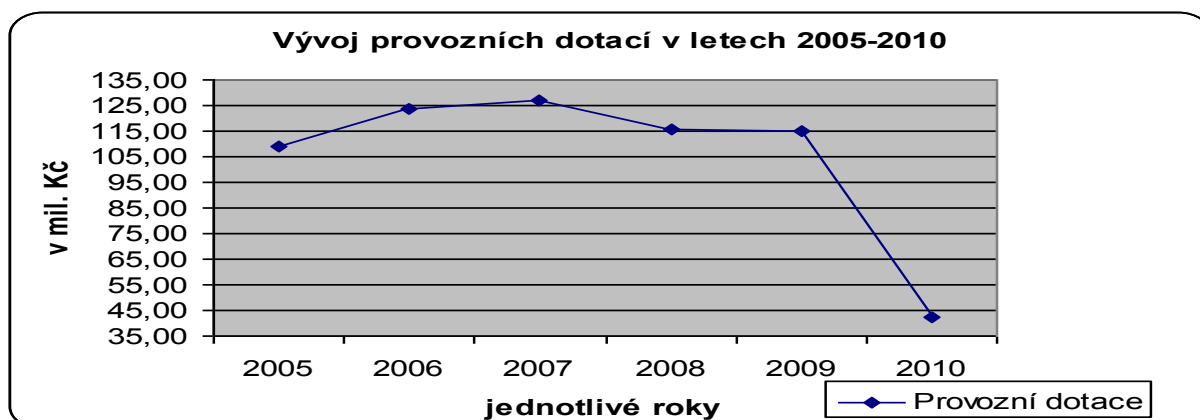
Zdroj: Vlastní zpracování dle tab. č. 3.1

Nejvyšší kapitálový příjem byl zaznamenán v roce 2009 ve výši 93,91 mil. Kč, v tomto roce město Bruntál prodal kabelové vedení, které se nacházelo v prostorách nově zrekonstruovaného Společenského domu a taktéž významnou položkou tvoří příjem z prodeje budov a bytů na ulici Květná a Okružní. Město také v roce 2010 zohlednilo plán prodat další byty a tato skutečnost je v návrhu vyčíslena na hodnotě 82,02 mil. Kč. V ostatních letech tj. 2005-2008 se kapitálové příjmy pohybovaly od 20,88 mil. Kč do 56,93 mil. Kč jako důvod tohoto poklesu město označuje ekonomickou situaci města, kdy obyvatelé a investoři neměli zájem o nákup budov a bytů.

4.4 Vývoj dotací

Dotace jsou zahrnuty dle druhové rozpočtové struktury do 4. třídy a všeobecně se dělí na dvě skupiny. První skupinu tvoří nárokové dotace, o které nemusí obec žádat a dostává je automaticky. Pokud stát poskytne obci či kraji nárokovou dotaci, musí obec či kraj splnit předem stanovené náležitosti pro vybranou dotaci. Nárokové dotace se většinou poskytují na pokrytí sociálních dávek, školství, dopravní obslužnosti atd. Druhou skupinu tvoří nenárokové dotace, které může sama obec či kraj získat ze státního rozpočtu, fondů Evropské unie nebo z rozpočtu kraje. Přijaté dotace v jednotlivých letech města Bruntál ukazuje graf č. 3.5 Vývoj provozních dotací 2005-2010, který vychází z tabulky č. 3.1. Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010.

Graf č. 3.5 Vývoj provozních dotací v letech 2005-2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle tab. č. 3.1

Provozní dotace poskytnuté městu Bruntál měly v letech 2005-2007 rostoucí charakter ve výši 109,04 – 127,07 mil. Kč. V roce 2008-2010 dotace mírně klesají a pohybují se od 115,95 mil. Kč do 42,47 mil. Kč (návrh rozpočtu pro rok 2010).

Tab. č. 3.9 Struktura provozních dotací dle rozpočtové skladby (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Neinvestiční dotace z VPS ¹⁷ státního rozpočtu	1,04	10,23	4,10	4,12	4,49
Neinvestiční dotace ze SR závazný vztah	102,26	106,82	31,26	32,02	32,68
Ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu	2,16	1,30	86,64	73,03	72,10
Neinvestiční převody z Národního fondu	0,53	0,02	0,00	0,00	0,00
Neinvestiční dotace od obcí	2,40	2,96	3,08	2,95	3,11
Neinvestiční dotace od krajů	0,65	2,54	1,99	3,83	2,52
Celkem přijaté dotace	109,04	123,87	127,07	115,95	114,90

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu (FIN 2 – 12 M)

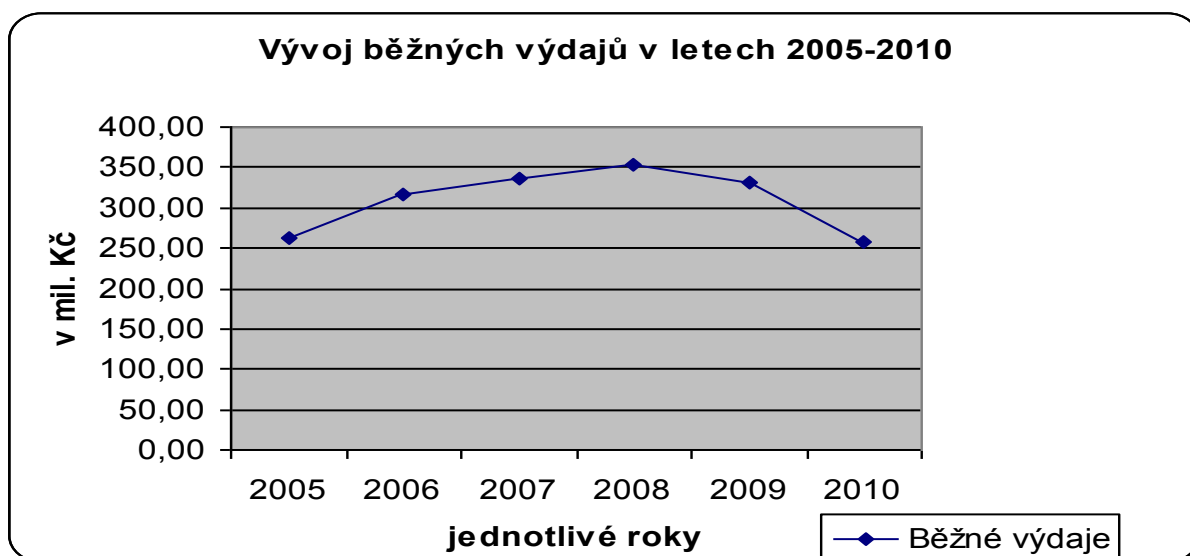
Nejdůležitější položky provozních dotací dle tab. č. 3.9 tvoří pro město Bruntál neinvestiční dotace ze státního rozpočtu a také položka ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu. V roce 2007 se výrazně zvýšila položka neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, kdy Bruntál získal dotaci z programu prevence kriminality a sociální prevence od Ministerstvo vnitra ČR. V roce 2008 získal Bruntál další dotaci, která byla využita na celkovou rekonstrukci velkého městského parku na Kavalcově ulici. V roce 2009 byla přiznána městu Bruntálu další dotace, která byla určena na výstavbu provozní budovy na novém pohřebišti.

4.5 Vývoj běžných výdajů

Běžné výdaje pro město Bruntál jsou každoročně opakované finanční výdaje, které jsou neinvestičního charakteru s výjimkou investičních transferu (platy zaměstnanců, nákup energií, úroky, nákup služeb, dary atd.). Dle rozpočtové skladby patří běžné výdaje do třídy s číslem 5. Vývoj běžných výdajů ve městě Bruntál zachycuje Graf. č. 3.6 Vývoj běžných výdajů v letech 2005-2010, který vychází z tab. č. 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010. Z grafu je zřejmé, že běžné výdaje ve městě Bruntál v letech 2005-2008 pozvolně rostly a od roku 2008-2010 mají tendenci klesat. Přičemž město Bruntál mělo nejvyšší běžné výdaje (354 mil. Kč) v roce 2008 a nejnižší běžné výdaje v návrhovém roce 2010.

¹⁷ VPS = všeobecná pokladní správa

Graf č. 3.6 Vývoj kapitálových výdajů v letech 2005-2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tab. č. 3.1

Podrobná skladba běžných výdajů města Bruntál za období hospodaření v letech 2005-2010 je zaznamenána v tab. č. 3.10 Struktura běžných výdajů dle rozpočtové skladby (v mil. Kč)

Tab. č. 3.10 Struktura běžných výdajů dle rozpočtové skladby (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Platy zaměstnanců vč. odvodů	64,53	72,23	77,32	80,14	84,50
Nákup DHM	2,96	2,55	2,55	1,99	1,10
Nákup materiálu - ostatní	1,98	2,83	2,40	2,28	2,00
Úroky	1,71	1,51	1,86	1,75	1,04
Ostatní finanční výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nákup energií	2,09	3,26	4,62	4,19	4,12
Nákup služeb	30,45	47,68	54,14	58,29	54,50
Opravy a udržování	16,50	34,23	20,10	27,02	22,52
Ostatní nákupy	1,68	1,85	1,56	1,49	1,29
Dopravní obslužnost	2,15	2,13	2,19	2,26	2,40
Ostatní příspěvky, náhrady a věcné dary	0,14	0,16	0,27	0,51	0,62
Neinv. Transfery podnikatelských subj. a nezisk. org.	3,24	3,57	3,02	4,40	4,96
Neinv. Transfery rozpočtům	73,30	75,60	83,87	97,88	81,65
Neinv. Transfery obyvatelstvu	61,96	67,03	81,83	71,21	70,40
Ostatní investiční transfery	0,74	0,82	0,78	0,86	0,88
Běžné výdaje celkem	263,43	315,45	336,51	354,27	331,98

Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazu (FIN 2 -12 M)

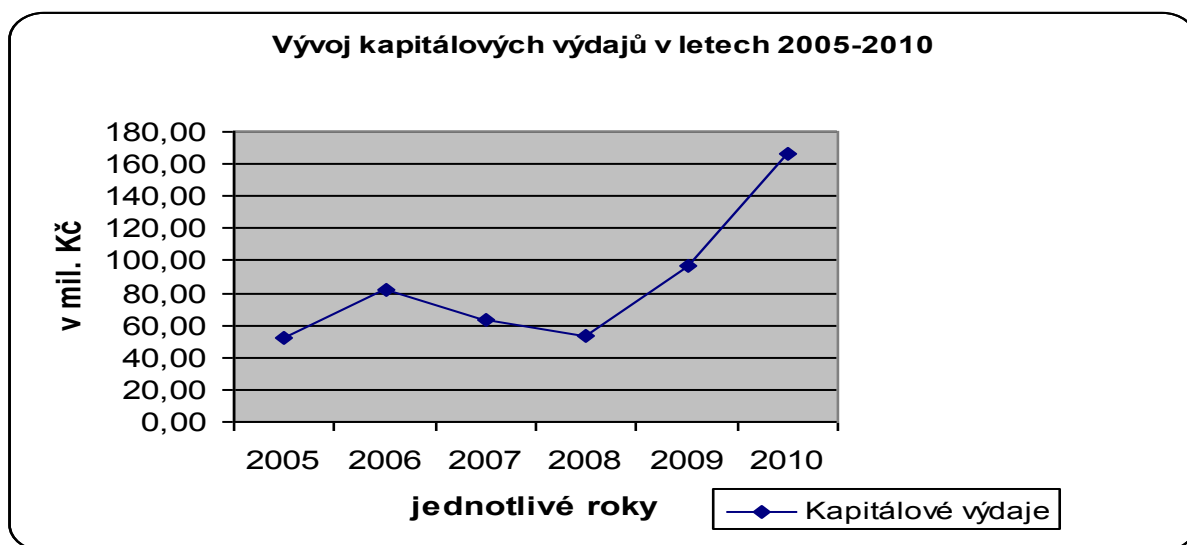
Mezi hlavní nejvyšší výdajové položky ve městě Bruntál patří výdaje spojené s odvody a platy zaměstnanců (tyto odvody se pohybují od 64,53 - 84,50 mil. Kč a mají rostoucí tendenci), dále neinvestiční transfery rozpočtům (nejvyšší hodnota za tuto položku byla v roce 2009 ve výši 97,88 mil. Kč) a neinvestiční transfery obyvatelstvu (tyto výdaje pohybují od 61,96 – 81,83 mil. Kč, v letech 2005-2007 tyto výdaje rostly a od roku 2007 pozvolně klesají).

4.6 Vývoj kapitálových výdajů

Kapitálové výdaje jsou vynakládány na pořízení nových investic, aby bylo možné dále zabezpečovat z dlouhodobého hlediska veřejné statky pro občany a dle druhové rozpočtové skladby je těmto výdajům vymezena třída 6.

Vývoj kapitálových výdajů ve městě Bruntál zachycuje graf č. 3.7 Vývoj kapitálových výdajů, který vychází z uvedených hodnot v Tab. 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010.

Graf. č. 3.7 Vývoj kapitálových výdajů v letech 2005-2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tab. č. 3.1

Kapitálové výdaje města Bruntál se pohybují v rozmezí od 51,74 mil. Kč (nejnižší úroveň výdajů nastala v roce 2005) – 165,79 mil. Kč (plán pro rozpočtový rok 2010). V tab. č. 3.11 jsou zachyceny podrobnější informace vývoje kapitálových výdajů dle rozpočtové skladby.

Tab. č 3.11 Struktura kapitálových výdajů dle rozpočtové skladby (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Investiční nákupy a související výdaje	48,19	82,05	62,64	47,68	94,49
Nákup akcií a majetkových podílů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Investiční transfery	3,55	0,24	0,43	5,82	0,68
Investiční půjčené prostředky	0,00	0,00	0,00	0,00	1,64
Ostatní kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kapitálové výdaje celkem	51,74	82,29	63,07	53,50	96,81

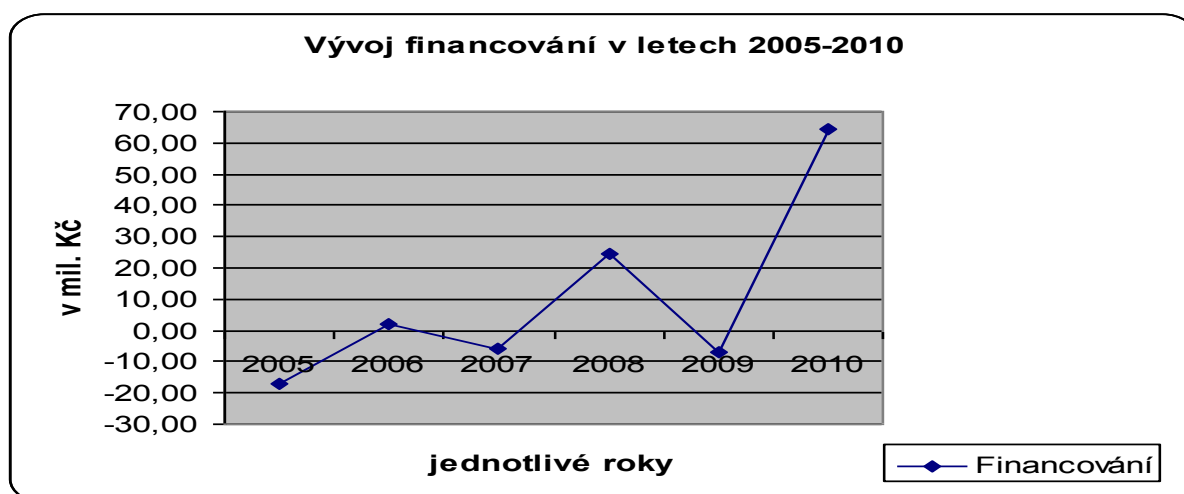
Zdroj: Vlastní zpracování dle výkazů (FIN 2 – 12 M)

Kapitálové výdaje ve městě Bruntál jsou ovlivněny především investičními nákupy, kdy se výdaje pohybují od 47,68 – 94,49 mil. Kč. Vedlejší výdaje kapitálového charakteru zasahující do kapitálových výdajů jsou investiční transfery, které jsou nejvyšší (5,82 mil. Kč) v roce 2008. Tento výdaj způsobila investice do sportovního zařízení města Bruntál.

4.7 Financování

Poslední druhová rozpočtová položka je zařazena do třídy 8 pod názvem financování a člení se na financování z tuzemska a financování ze zahraničí (krátkodobého i dlouhodobého charakteru) a na opravné položky. Obecně jsou v této rozpočtové položce zaznamenány položky, které zachycují financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření.

Graf č. 3.8 Vývoj financování v letech 2005-2010

Zdroj: Vlastní zpracování dle Tab. č. 3.1

Pokud je výsledná hodnota financování kladná pak se jedná o deficitní rozpočet, pokud je výsledná hodnota financování záporná, pak se jedná o přebytkový rozpočet.

Vývoj financování města Bruntál je graficky zobrazen v grafu č. 3.8 Vývoj financování v letech 2005-2010, který vychází z uvedených hodnot v Tab. č. 3.1 Hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010. Z grafu je patrné, že v letech 2005, 2007 a 2009 vznikl městu Bruntál přebytkový rozpočet. V letech 2006, 2008 a plánovaném rozpočtovém roku 2010 vznikl deficitní rozpočet. Dle údajů uvedených ve výkazu (FIN 2 – 12 M) město Bruntál využívá pouze krátkodobé financování z tuzemska a dlouhodobé financování z tuzemska.

5 ZÁVĚR

Hospodaření obcí je nedílnou součástí veřejné správy. Každá obec má ze zákona povinnost sestavovat svůj rozpočet a hospodařit se získanými prostředky ekonomicky k prospěchu a rozvoji obce.

Bakalářská práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž teoretická část byla zaměřena na charakteristiku územní samosprávy, druhy obcí a jejich orgány a dále na rozpočtové hospodaření obcí, které zahrnovalo rozpočtový proces, rozpočtové zásady a skladbu. Praktická část byla zaměřena na seznámení se s městem Bruntál, jeho rozpočet, plánovaný rozpočtový výhled a dluhovou službu města Bruntál. Dále zde byl zanalyzován vývoj hospodaření v jednotlivých letech dle jednotlivých druhových rozpočtových tříd.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že nejdůležitějšími příjmy pro město Bruntál ve zkoumaných letech 2005-2010 byly daňové příjmy, které se podílejí na celkových příjmech města v rozmezí 40-52 %. Dalším významným příjmem byly provozní dotace, jejichž podíl na celkových příjmech města Bruntál se pohyboval v rozmezí 30-32 %. Kapitálové příjmy města byly ovlivněny ekonomickou situací a nejvyšší kapitálový příjem 21,5 % z celkových příjmů vznikl v roce 2009, kdy město Bruntál prodalo kabelové vedení, které se nacházelo v prostorách nově zrekonstruovaného Společenského domu a také z prodeje bytů na ulici Květná a Okružní. Struktura nedaňových příjmů byla v Bruntále velmi proměnlivá, nejvyšší příjem pro toto město tvoří podskupina příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem. Tento druh příjmů byl nejvyšší v roce 2009. Běžné výdaje města Bruntál se pohybovaly od 77-86% z celkových výdajů, výjimku tvořil rok 2010, který byl v návrhu rozpočtu vyčíslen na 61% podílu z celkových výdajů. Kapitálové výdaje byly ovlivněny především investičními nákupy a také investičními transfery. Celkově byl vývoj hospodaření v letech 2005, 2007 a 2009 přebytkový a v roce 2006 a 2008 město Bruntál hospodařilo s deficitním rozpočtem.

Cílem bakalářské práce bylo ekonomicky zhodnotit na základě druhového třídění rozpočtové skladby vývoj hospodaření města Bruntál v letech 2005-2010 a představit možný vývoj hospodaření v letech 2011 až 2013. Cíl této bakalářské práce byl

splněn, hospodaření města bylo rozděleno do jednotlivých tříd dle rozpočtové skladby a také byl v Tab. č. 3.3 zpracován možný vývoj hospodaření v letech 2011 až 2013.

Pro dosažení cíle bakalářské práce byly použity především informace poskytnuté na webových stránkách Ministerstva financí ČR, které byly dále upravovány a přepočítávány do jednotlivých tabulek a grafů. Data následně upravená dle jednotlivých tříd pomohla přehledně zobrazit vývoj hospodaření města Bruntál.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] HALÁSKOVÁ, Martina. KOVÁŘ, Jiří. *Veřejná ekonomika a veřejná správa*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TUO, 2004. 194 s. ISBN 80-248-0578-1.
- [2] KOUDELKA, Zdenek. *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2000*. 2. vyd. Praha: Linde, 2001. 423 s. ISBN 80-7201-272-X
- [3] PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5
- [4] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. 373 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [5] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2008. 572 s. ISBN 978-80-7357-358-4
- [6] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 299 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [7] SCHNIEDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2008*. 1. vyd. Rožďalovice: REVOS-L, 2008. 291 s. ISBN 978-80-903160-7-2.
- [8] BUZEK, Ladislav et al. *Encyklopedie Slezska, díl I*. 2. vyd. Moravský Beroun: Moravská expedice, 2002. 161 s. ISBN 80-7042-613-6

Legislativa:

- [9] Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.č. 250/2000 Sb
- [10] Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.
- [11] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů

[12] Zákon č. 323/2001 Sb., o rozpočtové skladbě

[13] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

Elektronické zdroje:

[14] Internetové stránky města Bruntál dostupné na www.mubruntal.cz,
[12.únor 2011]

[15] Internetové stránky Ministerstva financí ČR
http://www.info.mfcr.cz/cgiin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=295892&volba_vyber=1&ic=00295892&nao= [15.březen 2011]

Ostatní:

[16] Rozpočtový výhled města Bruntál 2011 - 2013

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	Dům dětí a mládeže
DPH	Daň z přidané hodnoty
FIN 2 - 12 M	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí za jednotlivá období
MěÚ	Městský úřad Bruntál
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
RMB	Rada města Bruntál
SIMU	soustava informativních a monitorujících ukazatelů
SR	státní rozpočet
VPS	všeobecná pokladní správa
VÚCS	vyšší územní samosprávné celky
ZMB	zastupitelstvo města Bruntál
ZÚSC	základní územní samosprávný celek
ZÚŠ	Základní umělecká škola

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- Jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.5.2011

.....

Libuše Dvořáková

Adresa trvalého pobytu studenta

Okružní 30/1731, Bruntál 792 01

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Doplnující informace o městě Bruntál

Příloha č. 1 Doplnující informace o městě Bruntál

Bruntál má tři symboly města a to znak města, vlajku města a barvy města.

Původní znak se vybíral ze čtyř návrhů a zvítězil znak, který je v modrém štítě mezi dvěma skalami porostlými zelenými stromy, v pravé skále, ústí štoly. Uprostřed stojí na zeleném trávníku horník v černém kabátci a čapce a má na sobě stříbrné kalhoty. V levé ruce drží přes rameno položený špičák, v pravé ruce má klín a oba dva nástroje jsou přirozených barev.

Dalším symbolem je vlajka města Bruntálu, kterou tvoří modrý list s černým žerďovým klínem, sahajícím do středu listu s bílou kroví s vrcholem ve $\frac{3}{4}$ délky listu a vycházející z $\frac{1}{4}$ horního a dolního okraje listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Barvy města Bruntálu jsou černá, bílá a modrá.

Volná citace z internetové stránky města Bruntál, dostupné na www.mubruntal.cz, [dne 3.3. 2011]
<http://www.mubruntal.cz/mesto-bruntal/ms-10612/p1=10612>